

SỬ DỤNG PHẦN MỀM HỖ TRỢ KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ TRONG DẠY HỌC TRỰC TUYẾN CHO HỌC SINH TIỂU HỌC

Dương Giáng Thiên Hương^{1*} và Nguyễn Quỳnh Phương²

¹*Khoa Giáo dục Tiểu học, trường Đại học Sư phạm Hà Nội*

²*Trường Tiểu học Thúy Lĩnh, Hoàng Mai, Hà Nội*

Tóm tắt. Trong bối cảnh khoa học công nghệ phát triển như vũ bão, đặc biệt sau một thời gian dịch bệnh covid diễn biến phức tạp, những thách thức đối với nền giáo dục như chuyển đổi phương thức giáo dục từ trực tiếp sang trực tuyến, ứng dụng các phần mềm hỗ trợ dạy và học hay dữ liệu lớn đang ngày một hiện hữu. Kiểm tra, đánh giá là một khâu quan trọng trong quá trình giáo dục nói chung và giáo dục tiểu học nói riêng, góp phần đánh giá chất lượng đào tạo, ảnh hưởng và điều chỉnh đến mục tiêu giáo dục, nội dung và phương pháp giáo dục. Tuy nhiên, trong triển khai dạy học trực tuyến, hoạt động kiểm tra, đánh giá được thực hiện dưới hình thức trực tuyến với sự hỗ trợ của các phần mềm tiện ích cũng gặp phải những trở ngại. Bài báo tập trung giới thiệu một số phần mềm hỗ trợ kiểm tra đánh giá trong dạy học trực tuyến ở tiểu học, mô tả quy trình sử dụng phần mềm trong xây dựng các công cụ kiểm tra, đánh giá và các ví dụ cụ thể trong dạy học một số môn học ở tiểu học; từ đó đề xuất sử dụng các phần mềm hỗ trợ kiểm tra, đánh giá trong dạy học trực tuyến đáp ứng được yêu cầu sư phạm đặt ra đồng thời góp phần hình thành và phát triển được năng lực của học sinh tiểu học.

Từ khóa: kiểm tra, đánh giá trực tuyến, phần mềm, dạy học trực tuyến.

1. Mở đầu

Ngày nay, thế giới đang có nhiều thay đổi nhanh chóng nhờ sự phát triển mạnh của Internet và Công nghệ thông tin. Việc dạy học trực tuyến đang trở thành một xu hướng trong cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 - thời đại mà trí tuệ nhân tạo, môi trường ảo,... trở nên quen thuộc và xuất hiện trong mọi lĩnh vực đời sống. Tại nhiều nước trên thế giới, các nhà giáo dục đã có những nghiên cứu rất chi tiết về việc dạy học trực tuyến và kiểm tra, đánh giá trực tuyến nhằm mang lại cho người dạy và người học những thông tin chuyên sâu về vấn đề này, từ đó mong muốn nâng cao hiệu quả của việc dạy và học trực tuyến. Thêm vào đó, dịch bệnh Covid-19 với bối cảnh học sinh không thể đến trường, để đảm bảo “dừng đến trường nhưng không dừng việc học”, việc dạy học trực tuyến dần phổ biến hơn với rất nhiều ưu điểm nổi trội hướng tới cả người học và người dạy kéo theo hoạt động kiểm tra, đánh giá cũng được tổ chức theo hình thức trực tuyến.

Nghiên cứu về dạy học trực tuyến, có thể kể đến các tác giả như Morten Flate Paulsen, một học giả người Na Uy, là người đã đề xuất giáo dục trực tuyến từ giữa những năm 1980. Năm 2004, trong cuốn *Online education, learning management systems, global e-learning in a Scandinavian perspective* (tạm dịch: Giáo dục trực tuyến, hệ thống quản lí, học tập trực tuyến toàn cầu tại một số nước vùng Scandinavia), tác giả đã bước đầu đề cập đến giáo dục trực tuyến,

Ngày nhận bài: 21/2/2022. Ngày sửa bài: 22/3/2022. Ngày nhận đăng: 10/4/2023.

Tác giả liên hệ: Dương Giáng Thiên Hương. Địa chỉ e-mail: huongdgt@hnue.edu.vn

các khía cạnh khác nhau của dạy và học trực tuyến ở trường đại học [1]. Năm 2013, Wayne Journell – trường Đại học Bắc Carolina ở Greensboro, tác giả cuốn sách với tựa đề *Online learning: Strategies for K-12 teachers* (tạm dịch: *Học trực tuyến: chiến lược cho giáo viên K-12*) đã trình bày một cái nhìn thú vị và độc đáo về học trực tuyến và học ảo trong cả hệ thống giáo dục đào tạo, cung cấp những hướng dẫn chi tiết cho những ai quan tâm đến việc tạo một chương trình trực tuyến, thiết kế một khóa học trực tuyến hoặc giảng dạy trực tuyến [2]. Trong những năm gần đây, trước thách thức của bối cảnh dịch bệnh Covid 19, dạy học trực tuyến lại càng trở nên cấp thiết và trở thành vấn đề được quan tâm nghiên cứu của nhiều nhà giáo dục trên thế giới với nhiều cách tiếp cận khác nhau như Picciano, A.G(2021), Rahiem,M.D (2020) Lê Anh Vinh, Đặng Thị Thu Huệ, Bùi Thị Diễm (2022) [3, 4, 5] ..

Nghiên cứu về đánh giá trực tuyến, sử dụng công nghệ trong đánh giá giáo dục có thể kể đến các tác giả Mark D. Shermis & Francis J. Di Vesta với cuốn *Classroom assessment in action* (tạm dịch là *Triển khai đánh giá trong lớp học*) – trong đó ngoài xây dựng cơ sở lý luận cơ bản về đánh giá trong lớp học, còn nhấn mạnh đến công nghệ trong đánh giá; [6] Firmansyah, R., Putri, D., Wicaksono, M., Putri, S., Widianto, A., & Palil, M. (2021) với nghiên cứu về đánh giá trực tuyến trong thời kỳ dịch Covid – 19 [7], hệ thống cơ sở lý luận về đánh giá trong dạy học trực tuyến, quy trình thiết kế dạy học trực tuyến, xu thế kiểm tra đánh giá người học trên nền tảng công nghệ... có các tác giả Lê Văn Hào [8] Phan Thị Bích Lợi [9], Lê Thái Hưng, Nguyễn Thái Hà [10]...

Mặc dù đã được quan tâm nghiên cứu, song các nghiên cứu cập nhật về phần mềm hỗ trợ dạy học trực tuyến, kiểm tra đánh giá trực tuyến hay quy trình sử dụng các phần mềm hỗ trợ hoạt động này trong bối cảnh hiện nay, đặc biệt là trong dạy học ở phổ thông, dạy học ở tiểu học vẫn cần được quan tâm mở rộng.

Tại Việt Nam, để nâng cao chất lượng dạy học trực tuyến với các hình thức đa dạng, nâng cao chất lượng và giá trị của kiểm tra đánh giá trong dạy học trực tuyến, trong thời gian vừa qua, đặc biệt là trong giai đoạn dịch bệnh Covid 19, các trường phổ thông nói chung và các trường tiểu học nói riêng đã đưa vào sử dụng nhiều ứng dụng phần mềm hỗ trợ dạy học trực tuyến. Bên cạnh các ứng dụng phổ biến được nhiều trường học sử dụng như: Zoom, Google Meet, MS Teams, ngành giáo dục còn giới thiệu thêm một số giải pháp hỗ trợ dạy học trực tuyến, kho học liệu điện tử để các trường có thêm thông tin tham khảo, sử dụng cho năm học 2021-2022 như: Zavi của Zalo, OnMeeting của công ty FPT, MegaSchool của ISMART Education, OLM của Đại học Sư phạm Hà Nội,... Mặc dù vậy, quá trình triển khai của giáo viên trong thực tiễn giảng dạy còn gặp không ít khó khăn, với nhiều lí do: nhận thức và năng lực sử dụng phần mềm của giáo viên còn hạn chế, thiếu tài liệu hướng dẫn chi tiết, quy trình triển khai chưa rõ ràng...

Xuất phát từ thực tiễn đó, chúng tôi đã tiến hành nghiên cứu đề xuất quy trình sử dụng phần mềm hỗ trợ kiểm tra, đánh giá trực tuyến các môn học cho học sinh lớp 4 và lớp 5 nhằm giúp giáo viên có cái nhìn tổng quan và gợi ý lựa chọn phần mềm phù hợp cho việc kiểm tra, đánh giá nhằm góp phần hoàn thiện hơn về quá trình kiểm tra, đánh giá nói chung và kiểm tra, đánh giá trực tuyến nói riêng; đồng thời đưa ra những ví dụ cụ thể để giáo viên có thể vận dụng trong quá trình dạy học của mình.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Dạy học trực tuyến

Dạy học trực tuyến hay còn gọi là E-Learning là một phương thức, hình thức học tập từ xa, thông qua thiết bị điện tử có kết nối mạng đối với một hay một số máy chủ ở nơi khác, sử dụng một hệ thống học liệu đã được thiết kế. Hiện nay có rất nhiều khái niệm có nghĩa tương đồng

với dạy học trực tuyến như giáo dục trực tuyến, đào tạo trực tuyến, học tập trực tuyến,... Những khái niệm này được định nghĩa theo nhiều cách diễn đạt khác nhau, theo các tiếp cận khác nhau.

Theo OECD (2005), dạy học trực tuyến được xác định là việc sử dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong triển khai quá trình dạy học để hỗ trợ và tăng cường việc học tập tại các cơ sở giáo dục bậc cao, bao gồm cả việc sử dụng công nghệ thông tin truyền thông như là một thành tố của lớp học truyền thống, học tập trực tuyến hay phối hợp của cả hai loại hình này [11].

Theo Guri-Rosenbilt, S. (2005), học tập trực tuyến là việc các phương tiện điện tử được sử dụng cho các mục đích học tập khác nhau, từ việc bổ sung cho các lớp học lớn cho đến thay thế các lớp học trực tiếp bằng hình thức gặp gỡ trực tuyến. Tác giả này cũng khẳng định, dạy học trực tuyến và dạy học từ xa không hoàn toàn đồng nhất [12].

Clark & Mayer (2016) khẳng định: Dạy học trực tuyến là những hướng dẫn thông qua việc sử dụng các thiết bị số để hỗ trợ học tập [13].

Theo tác giả Lê Huy Hoàng và Lê Xuân Quang, dạy học trực tuyến là một hình thức học tập thông tin qua mạng Internet dưới dạng các khóa học và được hệ thống quản lý học tập quản lý nhằm đảm bảo sự tương tác, hợp tác giữa người dạy và người học đáp ứng nhu cầu học mọi lúc, mọi nơi của người học [14].

Như vậy, có thể nói rằng, mặc dù có nhiều quan niệm về dạy học trực tuyến với các tiếp cận đa dạng song những quan điểm này có thể thống nhất dưới cách hiểu là *dạy học trực tuyến là hoạt động dạy và học dựa trên nền tảng công nghệ, thông qua mạng internet và vẫn đảm bảo cấu trúc của quá trình dạy học bao gồm mục tiêu, nội dung, các hoạt động chính, kiểm tra, đánh giá*. Dạy học trực tuyến là một hình thức tổ chức dạy học trong đó quá trình dạy học chủ yếu thông qua internet, có tính mở và linh hoạt, tạo điều kiện cho người học có thể học mọi lúc, mọi nơi.

Xét ở góc độ vai trò của hệ thống dạy học trực tuyến trong việc hoàn thành khóa học, có hai hình thức học tập chính như sau:

Hình thức học tập trực tuyến hoàn toàn (Online learning): Đây là hình thức hoàn thành khóa học được thực hiện toàn bộ trên môi trường mạng Internet qua hệ thống quản lý học tập. Về hình thức này, có hai cách thể hiện là dạy học theo thời gian thực, đồng bộ khi người dạy và người học cùng tham gia vào hệ thống quản lý học tập và dạy học thông qua hệ thống học liệu trực tuyến bao gồm tài liệu, video bài giảng, các hướng dẫn,... người dạy và người học tham gia vào hệ thống học tập vào những thời điểm khác nhau.

Hình thức học tập trực tuyến kết hợp (Blended learning): Là hình thức triển khai khóa học dựa trên sự kết hợp của hai hình thức trực tuyến và dạy học giáp mặt. Theo đó, dạy học trực tuyến được thiết kế với mục đích hỗ trợ quá trình dạy học và có vai trò cung cấp những tri thức nội dung, chủ điểm trọng tâm và phù hợp nhất với thế mạnh của hai loại hình này. Còn lại với những tương tác khác, người dạy vẫn thực hiện thông qua dạy học trực tiếp nhằm khai thác tối đa lợi thế của dạy học đọc hiểu, đặc biệt rèn cho học sinh năng lực tạo lập văn bản nói và viết thành thực, hiệu quả hơn.

2.2. Kiểm tra, đánh giá trong dạy học trực tuyến

Kiểm tra, đánh giá trực tuyến là một hình thức đánh giá khách quan và có hệ thống về khả năng, kỹ năng, hành vi hay đặc điểm của con người. Thay vì đánh giá học sinh theo hình thức truyền thống, những đánh giá này diễn ra trên internet bằng cách sử dụng các công nghệ web có sẵn. Đối với kiểm tra đánh giá trực tuyến, việc kiểm tra vẫn phải đảm bảo mục đích của quá trình dạy học, đảm bảo tính chính xác, khoa học, đảm bảo các chức năng của đánh giá. Khác biệt rõ rệt nhất so với kiểm tra, đánh giá thông thường là hoạt động kiểm tra, đánh giá trực tuyến diễn ra dựa trên nền tảng công nghệ, thông qua mạng internet. Hoạt động này sẽ được hỗ trợ bởi

các phần mềm, ứng dụng trung gian có sự tương tác và giúp người dạy có thể kiểm soát quá trình thực hiện của người học.

Nói một cách khác, kiểm tra đánh giá trực tuyến là hoạt động kiểm tra, đánh giá diễn ra trên nền tảng công nghệ, thông qua mạng internet nhưng vẫn phải đảm bảo các yêu cầu sư phạm và nguyên tắc kiểm tra đánh giá. Người giáo viên có thể sử dụng nhiều phần mềm, nền tảng công nghệ khác nhau để hỗ trợ trong quá trình kiểm tra và đánh giá.

Các công cụ kiểm tra, đánh giá trực tuyến rất đa dạng. Ở trường tiểu học, các công cụ kiểm tra đánh giá trực tuyến chủ yếu là bài tập hàng ngày, vấn đáp, kiểm tra viết hay đánh giá qua hồ sơ học tập [15].

Bên cạnh những điểm tương đồng với kiểm tra đánh giá truyền thống như đảm bảo mục đích kiểm tra, đánh giá, đảm bảo tính khách quan, khoa học, đảm bảo tính chính xác, kiểm tra đánh giá trực tuyến có những đặc điểm nổi bật như sau:

- Thu thập thông tin nhiều và có hệ thống, thống kê dễ dàng;
- Có thể đánh giá thông qua quá trình làm kiểm tra, tra cứu tài liệu;
- Có thể lưu trữ và đánh giá lặp đi lặp lại;
- Hình thức câu hỏi, đề bài thể hiện dưới hình thức phong phú;
- Thu thập kết quả nhanh, tiện lợi, tiết kiệm;
- Phân tích kết quả nhiều chiều;
- Không bị giới hạn bởi không gian.

Tuy nhiên không thể nói việc kiểm tra đánh giá trực tuyến có ưu điểm tuyệt đối. Bên cạnh những điểm mạnh mà hình thức này mang lại cho cả người dạy và người học, cũng có một số những điểm hạn chế. Chẳng hạn,

- Giáo viên và học sinh cần được bồi dưỡng về việc sử dụng phần mềm, có thời gian thích nghi, nâng cao khả năng sử dụng các thiết bị công nghệ và phần mềm ứng dụng.
- Biện pháp giám sát quá trình làm bài của học sinh, đảm bảo không có gian lận còn nhiều khó khăn.
- Phụ thuộc vào sự ổn định của đường truyền, mạng Internet, hạ tầng CNTT ở trường và ở nhà.

2.3. Một số phần mềm sử dụng trong kiểm tra, đánh giá trong dạy học trực tuyến

Tên phần mềm	Đặc điểm
Shub classroom	Shub classroom là ứng dụng tạo bài tập trên một lớp học ảo có cả giáo viên và học sinh. Phần mềm này cho phép người dùng tạo nhiều lớp học, hỗ trợ giáo viên nhiều bước trong kiểm tra, đánh giá (tạo đề, chấm điểm, thống kê điểm,...), cho phép tham gia nhiều lớp học, tương tác, trao đổi. Tuy nhiên đối với ứng dụng này, nếu muốn hệ thống chấm điểm luôn thì những câu hỏi phải là câu trắc nghiệm khách quan. Nếu sử dụng ứng dụng Shub classroom để kiểm tra trực tuyến cho học sinh, giáo viên cần có thêm 1 ứng dụng nữa để quan sát quá trình học sinh làm bài.
Azota	Đây là một ứng dụng giao bài và chấm bài tập trực tuyến, được nghiên cứu và hình thành với mục đích hỗ trợ các thầy cô giáo trong quá trình dạy học và kiểm tra, đánh giá trực tuyến. Ứng dụng Azota cho phép người dùng thống kê được số điểm của học sinh, số lần làm bài, quá trình làm bài,... hình thành minh chứng rất rõ gửi tới người học. Trong trường hợp người học thoát ra khỏi ứng dụng khi đang làm bài, hệ thống sẽ thông báo ngay tới giáo viên giúp cho việc kiểm tra, giám sát quá trình trở nên đơn giản hơn. Một trong số những

	điểm hạn chế của hầu hết các phần mềm hỗ trợ kiểm tra đánh giá đó là chưa tích hợp camera để giám sát không gian xung quanh.
Google form	Đây là một ứng dụng tạo biểu mẫu để thu thập dữ liệu. Đối với kiểm tra, đánh giá trực tuyến, đây được coi là một ứng dụng có thể đáp ứng được những yêu cầu đặt ra trong lĩnh vực này bao gồm: Dễ dàng tạo lập các câu hỏi theo nhiều hình thức, chấm điểm và thống kê số điểm tự động. Điểm hạn chế rõ nhất so với những ứng dụng khác là Google form không tạo ra một lớp học ảo. Đây chỉ là một ứng dụng thu thập dữ liệu.
Quizizz/ Kahoot/ Blooket	Đây là các ứng dụng khá phổ biến hiện nay, giúp người dạy tạo những câu hỏi cho bài học. Mỗi câu hỏi có thể được thể hiện dưới nhiều hình thức khác nhau như trắc nghiệm 1 đáp án, trắc nghiệm nhiều đáp án, điền số, vẽ, thăm dò ý kiến, thu thập câu hỏi mở,... Giao diện đẹp mắt, âm thanh vui nhộn, cho người tham gia biết xếp hạng của mình, dễ dàng thao tác là những ưu điểm nổi bật của các ứng dụng này.
Padlet	Padlet là một ứng dụng được hiểu đơn giản như một chiếc bảng ảo cho phép người dùng có thể bày tỏ suy nghĩ, chia sẻ video, hình ảnh, tài liệu,... lên tấm bảng này. Các tính năng của phần mềm này là: Thiết kế bảng tin hoặc phản hồi, cho phép người dùng chia sẻ ý kiến, cho phép người dùng phê duyệt ý kiến chia sẻ, phản hồi,...
Nearpod	Nearpod là một phần mềm hỗ trợ dạy học hoàn toàn miễn phí cho người dạy. Phần mềm này đóng vai trò gia tăng tương tác, hỗ trợ giáo viên và học sinh trong quá trình học tập. Với ứng dụng này, học sinh có thể viết, vẽ, thảo luận hay thực hiện một vài câu hỏi trắc nghiệm mà giáo viên đưa ra. Tính năng nổi bật của phần mềm là: Tạo bài giảng mới và trình chiếu bài giảng, tạo câu hỏi, bài kiểm tra cho học sinh, cho phép kiểm tra, thống kê kết quả của học sinh, cho phép kiểm soát người tham gia.

2.4. Quy trình sử dụng phần mềm hỗ trợ kiểm tra, đánh giá trực tuyến các môn học cho học sinh tiểu học

2.4.1. Quy trình

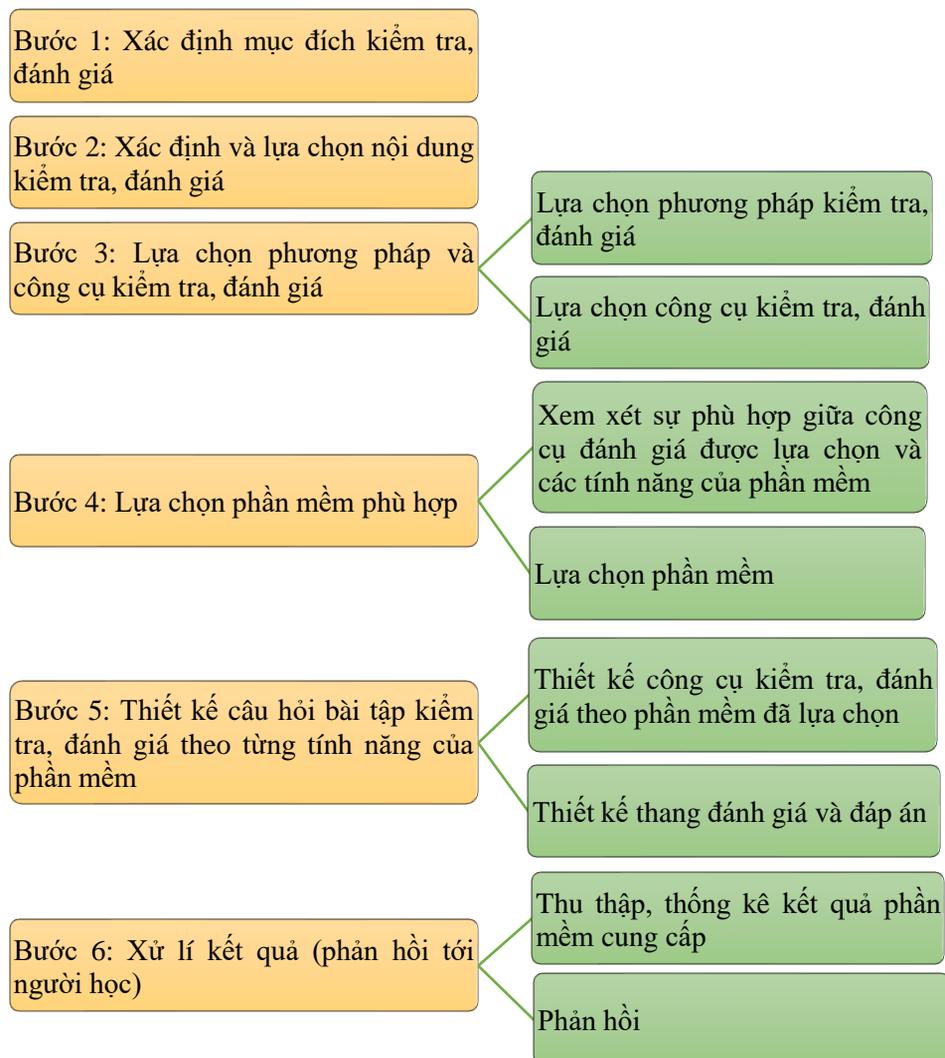
Từng bước trong quy trình kiểm tra, đánh giá trực tuyến các môn học được phân tích rõ như sau:

Bước 1: Xác định mục đích kiểm tra, đánh giá

Xác định mục đích kiểm tra, đánh giá là bước đầu tiên nhưng rất quan trọng trong quy trình kiểm tra, đánh giá, góp phần định hướng cho hoạt động này được triển khai đúng đắn, hợp lý, xây dựng một kế hoạch kiểm tra, đánh giá phù hợp với học sinh. Để tiến hành bước này, mục đích cần phải rõ ràng, có thể đo lường được, phải thể hiện rõ các kiến thức, kỹ năng, các biểu hiện năng lực cần đo đạc. Kiểm tra đánh giá có thể là kiểm tra kiến thức cũ (diễn ra vào đầu buổi học); kiểm tra để điều chỉnh phương pháp dạy và học (diễn ra trong quá trình dạy học), Kiểm tra tổng kết (sau khi học xong một phần, một chương),... hay kiểm tra định kỳ theo từng thời điểm nhất định của từng môn học.

Bước 2: Xác định và lựa chọn nội dung kiểm tra, đánh giá

Để quá trình kiểm tra được diễn ra, từ mục tiêu vừa xác định, người giáo viên phải xây dựng được một nội dung kiểm tra phù hợp. Giáo viên cần phải trả lời những câu hỏi sau: kiểm tra môn học gì, vào thời điểm nào, nội dung cần kiểm tra là gì? Từ đó làm cơ sở để hoàn thiện các bước sau sao cho phù hợp. Đối với kiểm tra, đánh giá trực tuyến, nội dung kiểm tra đánh giá có thể được thể hiện với hình thức đa dạng và phong phú hơn so với kiểm tra đánh giá giấy bút thông thường. Những hình thức thể hiện nội dung kiểm tra có thể là hình ảnh, âm thanh, bài viết,...

Hình 1. Quy trình tổ chức kiểm tra đánh giá có sử dụng phần mềm hỗ trợ trong dạy học trực tuyến ở tiểu học

Bước 3: Lựa chọn phương pháp và công cụ kiểm tra, đánh giá

Đối với mỗi mục đích kiểm tra khác nhau, nội dung kiểm tra đánh giá khác nhau, giáo viên có thể lựa chọn các phương pháp và công cụ kiểm tra đánh giá khác nhau. Phương pháp, công cụ có thể lựa chọn trong kiểm tra đánh giá trực tuyến có thể là câu hỏi, bài tập, đề kiểm tra (kiểm tra viết), sản phẩm học tập, hồ sơ học tập (portfolio)... Việc lựa chọn công cụ trong kiểm tra đánh giá trực tuyến cũng cần quan tâm đến tính năng của các phần mềm hỗ trợ kiểm tra đánh giá trực tuyến để thiết kế phù hợp.

Bước 4: Lựa chọn phần mềm phù hợp

Dựa trên việc xác định mục đích, lựa chọn nội dung và phương pháp kiểm tra đánh giá, căn cứ vào tính năng của phần mềm, giáo viên sẽ lựa chọn phần mềm phù hợp: thiết kế trắc nghiệm khách quan, tự luận hay đánh giá qua sản phẩm... Ở bước này, giáo viên cần lưu ý lựa chọn những phần mềm mà cả giáo viên và học sinh đều đã được làm quen và thành thạo, ít gây khó khăn cho học sinh trong lớp; đảm bảo được sự tham gia của tất cả học sinh. Bản thân giáo viên cũng cần lựa chọn phần mềm thích hợp nhất, một phần mềm mà giáo viên hiểu rõ về các tính năng, giao diện, khiến giáo viên cảm thấy tự tin khi sử dụng. Điều này sẽ giúp đảm bảo sự ổn

định của kiểm tra, đánh giá trực tuyến. Ngoài ra, giáo viên cũng cần chú ý tới khả năng thiếu trung thực, gian lận trong quá trình kiểm tra để có biện pháp khắc phục.

Bước 5: Thiết kế câu hỏi bài tập kiểm tra, đánh giá theo từng tính năng của phần mềm

Đây là bước đòi hỏi người dạy cần tư duy để có thể hình thành một bài kiểm tra cho học sinh. Bởi những câu hỏi xuất hiện trên một phần mềm sẽ có giới hạn ở hình thức như điền đúng – sai, trắc nghiệm nhiều lựa chọn, và có thể xuất hiện trong thời gian ngắn, do đó việc thiết kế một bộ câu hỏi mới dùng để ứng dụng trong kiểm tra, đánh giá trực tuyến là hoàn toàn cần thiết.

Giáo viên lưu ý tìm hiểu kỹ về các phần mềm (ở bước 4) để thiết kế bộ câu hỏi phù hợp, không nên chỉ sử dụng một dạng câu hỏi, có thể kết hợp cả trắc nghiệm và tự luận nhằm thay đổi hình thức của đề kiểm tra. Câu hỏi cần ngắn gọn, dễ hiểu, lệnh phải rõ ràng, không chứa hàm ý khiến học sinh gặp khó khăn. Các dạng câu hỏi phải quen thuộc với học sinh tiểu học.

Bước 6: Xử lý kết quả (phản hồi tới người học)

Sau khi kiểm tra, điểm số, thứ tự xếp hạng của học sinh sẽ được thống kê lại đầy đủ. Nhiệm vụ của giáo viên lúc này là quan sát bảng thống kê kết quả sau đó đưa ra những nhận định, đánh giá chính xác. Thông thường, giáo viên sẽ kết hợp kiểm tra đánh giá bằng định tính với định lượng.

+ Với định tính, giáo viên cần phải đưa ra các tiêu chí, mỗi tiêu chí cần có các chỉ số hành vi để có bằng chứng rõ ràng.

+ Còn với định lượng, khi giáo viên sử dụng các phần mềm hỗ trợ kiểm tra, sẽ nhận được một bảng thống kê số điểm, xếp hạng của học sinh. Dựa vào điểm số, giáo viên đưa ra thang đánh giá. Ví dụ: Dưới 5 điểm – chưa hoàn thành môn học; từ 5 – 8 điểm – Hoàn thành môn học; từ 9 – 10 điểm – Hoàn thành tốt môn học...

Sau khi xử lý kết quả định tính và định lượng mà phần mềm cung cấp, giáo viên sẽ phản hồi kết quả kiểm tra, đánh giá. Trong quá trình phân tích kết quả, câu trả lời của học sinh, giáo viên sẽ xác định được những lỗi sai thường gặp của người học, từ đó có thể yêu cầu người học làm lại, sửa chữa hoặc ôn tập lại nội dung còn thiếu sót. Giáo viên cũng có thể điều chỉnh quá trình dạy và học giúp người học nâng cao chất lượng học tập.

2.4.2. Ví dụ minh họa sử dụng phần mềm hỗ trợ kiểm tra đánh giá trực tuyến ở tiểu học

Với những ưu thế khác nhau của từng phần mềm ứng dụng, kết hợp với mục đích và hình thức kiểm tra đánh giá, đặc điểm môn học, người giáo viên có thể lựa chọn và đưa ra các quy trình thiết kế công cụ kiểm tra đánh giá trực tuyến có phần mềm hỗ trợ phù hợp. Dưới đây là hai ví dụ minh họa việc sử dụng phần mềm hỗ trợ kiểm tra đánh giá theo hình thức bài kiểm tra (tự luận) và kiểm tra trắc nghiệm khách quan.

Ví dụ 1: Sử dụng phần mềm Padlet trong kiểm tra môn Tập làm văn lớp 4, bài “Luyện tập miêu tả cây cối” – SGK Tiếng Việt 4 tập 2 [16; 83]

Các bước tiến hành:

Bước 1: Xác định mục đích kiểm tra, đánh giá

Kiểm tra năng lực viết văn miêu tả của học sinh.

Bước 2: Xác định và lựa chọn nội dung kiểm tra, đánh giá

Nội dung: Kỹ năng viết bài văn theo đề bài cho trước, dạng văn miêu tả.

Sản phẩm là bài văn của học sinh sau khi được học về viết văn miêu tả cây cối.

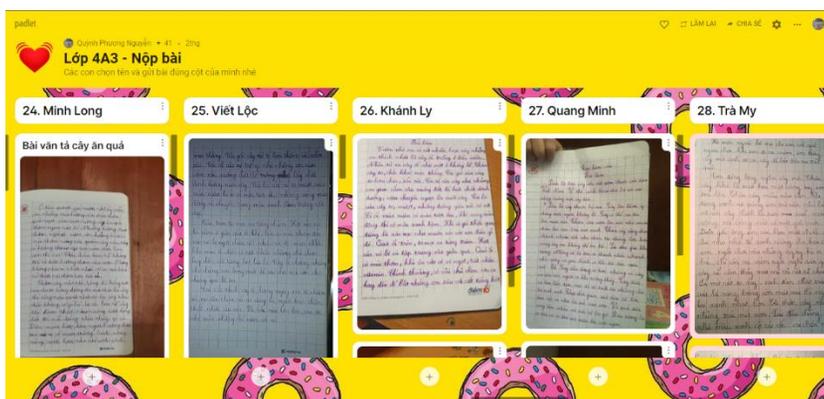
Bước 3: Phương pháp kiểm tra: Kiểm tra viết

Công cụ đánh giá: Sản phẩm học tập (bài tập làm văn).

Bước 4: Lựa chọn phần mềm phù hợp

Phần mềm: Padlet.

Hình thức sử dụng: Sau khi làm bài xong, học sinh sẽ chụp ảnh và chia sẻ lên padlet. Giáo viên lựa chọn giao diện dạng lưới, điền tên học sinh trước. Sau đó học sinh vào đúng cột tên của mình để gửi bài. Ví dụ:

Lí do chọn phần mềm: Phần mềm thích hợp cho hoạt động nộp bài văn của học sinh, phù hợp với công cụ đánh giá. Dễ thao tác, dễ quan sát. Học sinh có thể tham khảo bài viết của nhau, nâng cao năng lực viết văn của bản thân.

Bước 5: Thiết kế câu hỏi bài tập kiểm tra, đánh giá theo từng tình năng của phần mềm

Với phần mềm Padlet, giáo viên chỉ cần đưa ra lệnh hoặc ghi yêu cầu ở cột đầu tiên trên “bảng ảo” padlet: Tả một cây có bóng mát (hoặc cây ăn quả, cây hoa) mà em thích. Sau đó học sinh sẽ thực hiện các thao tác để hoàn thành nhiệm vụ đề ra.

Bước 6: Xử lý kết quả (phản hồi tới người học)

Vì đây không phải là một phần mềm có tính năng chấm điểm nên giáo viên chỉ có thể nhận sản phẩm học tập của học sinh, sau đó dựa vào tiêu chí, yêu cầu của một bài văn miêu tả cây cối, giáo viên đưa ra nhận xét, đánh giá.

Tiêu chí đánh giá bài văn miêu tả cây cối có thể bao gồm:

- Bố cục: đầy đủ 3 phần mở bài, thân bài, kết luận.
- Nội dung: sắp xếp các ý, diễn đạt mạch lạc, trôi chảy, sử dụng từ ngữ phù hợp, biện pháp tu từ...

- Chữ viết sạch đẹp, không mắc quá 5 lỗi chính tả:

- Dùng từ, đặt câu hợp lí.

- Bài viết có sự sáng tạo.

Khi đưa ra nhận xét, đánh giá, giáo viên có thể chia sẻ ngay ở phần cột tên của học sinh để học sinh dễ dàng đọc được và sửa bài (Phản hồi).

Ví dụ 2: Sử dụng phần mềm SHub classroom trong kiểm tra môn Toán lớp 4

Bước 1: Xác định mục đích kiểm tra, đánh giá

- Kiểm tra các kiến thức và kĩ năng về cách đọc và viết phân số, so sánh phân số, rút gọn phân số.

Bước 2: Xác định và lựa chọn nội dung kiểm tra, đánh giá

- Đọc và viết phân số

- Rút gọn phân số

- So sánh phân số và so sánh phân số với 1

- Quy đồng phân số.

Bước 3: Lựa chọn phương pháp và công cụ kiểm tra, đánh giá

Kiểm tra theo hình thức trắc nghiệm khách quan. Cả lớp cùng tham gia kiểm tra. Sử dụng phối hợp các phần mềm hỗ trợ kiểm tra, đánh giá trực tuyến (Zoom: quan sát người học trong quá trình làm bài).

Công cụ đánh giá: Trắc nghiệm nhiều lựa chọn

Bước 4: Lựa chọn phần mềm phù hợp

- Phần mềm: Shub classroom

- Lí do lựa chọn: Với phần mềm này, giáo viên có thể đặt điểm số riêng biệt cho từng câu, đặt thời gian cố định làm bài của học sinh, quan sát được quá trình học sinh làm bài. Sau khi học sinh hoàn thành bài của mình, phần mềm sẽ tự động chấm điểm, cho phép giáo viên xuất bản excel kết quả bài làm cụ thể của từng học sinh. Phù hợp với công cụ đánh giá đã được xác định và lựa chọn

Bước 5: Thiết kế câu hỏi bài tập kiểm tra, đánh giá theo từng tính năng của phần mềm

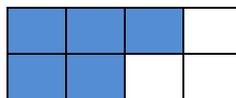
Tùy vào khung thời gian cho phép, giáo viên có thể xây dựng số lượng câu hỏi phù hợp. Dưới đây là một bài kiểm tra ngắn 15 phút với 5 câu hỏi:

Chọn đáp án đúng nhất trong các câu sau:

Câu 1. Phân số “Hai mươi ba phần sáu mươi bảy” viết là:

- A. $\frac{23}{67}$ B. $\frac{67}{23}$ C. $\frac{27}{63}$ D. $\frac{32}{67}$

Câu 2. Phân số chỉ số hình đã được tô màu ở hình dưới là:

- A. $\frac{3}{5}$ B. $\frac{5}{3}$ C. $\frac{5}{8}$ D. $\frac{8}{5}$

Câu 3. Rút gọn phân số $\frac{36}{72}$ ta được phân số tối giản là:

- A. $\frac{3}{4}$ B. $\frac{6}{12}$ C. $\frac{6}{8}$ D. $\frac{1}{2}$

Câu 4. Trong các phân số $\frac{21}{19}$; $\frac{25}{25}$; $\frac{17}{20}$; $\frac{11}{12}$. Phân số lớn hơn 1 là:

- A. $\frac{21}{19}$ B. $\frac{25}{25}$ C. $\frac{17}{20}$ D. $\frac{11}{12}$

Câu 5. Quy đồng mẫu số các phân số $\frac{5}{8}$ và $\frac{3}{4}$ ta được các phân số là:

- A. $\frac{5}{8}$ và $\frac{6}{8}$ B. $\frac{20}{8}$ và $\frac{24}{8}$ C. $\frac{12}{32}$ và $\frac{24}{32}$ D. $\frac{20}{32}$ và $\frac{12}{32}$

- Thang điểm và đáp án:

Câu	1	2	3	4	5
Đáp án	A	C	D	A	A
Điểm số	2	2	2	2	2

Bước 6: Xử lí kết quả (phản hồi tới người học)

- Thu thập thông tin

Phần mềm chấm điểm và thống kê kết quả. Phần mềm cho phép giáo viên xuất 2 bản excel, trong đó 1 bản bao gồm điểm số, thời gian học sinh làm bài, số lần học sinh thoát khỏi ứng dụng và 1 bản bao gồm tất cả những đáp án mà học sinh đã lựa chọn trong bài kiểm tra. Như vậy, giáo viên sẽ không cần nhập từng điểm số mà hệ thống sẽ tự động lưu lại điểm giúp giáo viên hoặc giáo viên có thể xuất 2 bản excel để lưu lại.

Ngoài ra, ở mục tổng quan, phần mềm sẽ cung cấp số liệu thống kê những học sinh nhỏ hơn hoặc bằng 1 điểm, nhỏ hơn hoặc bằng 2 điểm, nhỏ hơn hoặc bằng 3 điểm,... Giáo viên sẽ dựa vào bảng thống kê đó để đưa ra mức độ học tập của học sinh so với các bạn trong lớp và có những nhận xét, đánh giá môn học chính xác nhất.

Bên cạnh đối sánh về kết quả điểm số, giáo viên có thể phân tích các biên khác để đảm bảo công bằng trong đánh giá người học, chẳng hạn số lần thoát ra khỏi bài làm, thời gian hoàn thành từng câu hỏi...

- Phản hồi

Sau khi học sinh nộp bài, phần mềm có tính năng cho phép học sinh được biết đáp án đúng – sai của từng câu và số điểm học sinh đạt được. Như vậy, ngay sau khi hoàn thành xong bài kiểm tra, học sinh hoàn toàn có thể biết được kết quả của mình. Giáo viên yêu cầu học sinh tự chữa bài, tìm hiểu trước về những câu làm sai, sau đó hướng dẫn các em sau.

3. Kết luận

Sử dụng phần mềm hỗ trợ kiểm tra đánh giá người học trong học tập trực tuyến là một hoạt động quan trọng trong quá trình dạy học, cần có sự nghiên cứu chuyên sâu, trên nhiều khía cạnh. Việc phân tích các tính năng của các phần mềm hỗ trợ trong dạy học trực tuyến hiện nay ở trường tiểu học, cùng với việc đề xuất quy trình tổ chức kiểm tra đánh giá có sử dụng phần mềm hỗ trợ trong dạy học trực tuyến ở tiểu học với 6 bước như trên góp phần giúp giáo viên tiểu học có cơ sở để xây dựng các công cụ kiểm tra, đánh giá phù hợp. Bên cạnh những ưu điểm của kiểm tra đánh giá sử dụng phần mềm hỗ trợ trong dạy học trực tuyến, hoạt động này cũng đòi hỏi giáo viên và nhà trường cần tăng cường năng lực sử dụng các thiết bị công nghệ, tăng cường năng lực sử dụng thành thạo các phần mềm trong thiết kế và tổ chức kiểm tra đánh giá trực tuyến cho học sinh. Đặc biệt, cần lưu tâm đến việc kiểm tra đánh giá để học tập, kiểm tra đánh giá như một phương pháp dạy học, giúp học sinh có thể nhận diện được lỗi để tự rèn luyện, tránh hình thức, gian lận. Đặc biệt, cần phối hợp nhiều phương pháp và hình thức kiểm tra, đánh giá để thu thập được các thông tin xác thực, góp phần nâng cao chất lượng dạy học nói chung và dạy học trực tuyến nói riêng ở trường tiểu học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Morten Flate Paulsen, 2003. *Online Education and Learning Management Systems: Global e-learning in a Scandinavian perspective*. 337 pages, softcover. Oslo: NKI Forlaget. ISBN: 8 2562 5894 2.
- [2] Wayne Journell, 2013. *Rowman & Littlefield Education*. ISBN: 1475801408, 9781475801408.
- [3] Picciano, A. G., 2021. Theories and frameworks for online education: Seeking an integrated model. *Online Learning*, 21(3), 166-190. doi: 10.24059/olj.v21i3.1225.
- [4] Rahiem, M. D., 2020. Technological barriers and challenges in the use of ICT during the COVID-19 emergency remote learning. *Universal Journal of Educational Research*, 8(11B), 6124-6133.
- [5] Lê Anh Vinh, Đặng Thị Thu Huệ, Bùi Thị Diễm, 2022. Thực trạng học tập trực tuyến của học sinh phổ thông Việt Nam trong bối cảnh COVID-19. *Tạp chí Khoa học Giáo dục*, số 3/tháng 3.
- [6] Mark D. Shermis & Francis J. Di Vesta, 2011. *Classroom assessment in action*. Rowman & Littlefield Publisher.

- [7] Firmansyah, R., Putri, D., Wicaksono, M., Putri, S., Widiyanto, A., & Palil, M., 2021. Educational Transformation: An evaluation of online learning due to COVID-19. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 16(7), 61-76. <https://doi.org/10.3991/ijet.v16i07.21201>.
- [8] Lê Văn Hào, 2020. *Đánh giá trong dạy học trực tuyến*. Simenar, Trường Đại học Nha Trang.
- [9] Phan Thị Bích Lợi, 2021. Đề xuất quy trình thiết kế dạy học trực tuyến. *Tạp chí Khoa học giáo dục Việt Nam* số 42 tháng 6/2021.
- [10] Lê Thái Hưng, Nguyễn Thái Hà, 2021. Xu thế kiểm tra, đánh giá năng lực người học trên nền tảng công nghệ. *Tạp chí Khoa học giáo dục Việt Nam* số 42 tháng 6/2021.
- [11] Valentina Arkorful and Nelly Abaidoo, 2014. The role of e-learning, advantages and disadvantages of its adoption in higher education. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, Vol. 2 No. 12 December 2014, pp.397-410.
- [12] Guri-Rosenbilt, S., 2005. Distance ‘education’ and ‘e-learning’: Not the same thing, Palgrave Studies in Alternative Education. *High Educ* 49, p467-493, <https://doi.org/10.1007/s10734-004-0040-0>.
- [13] Clark and Mayer, 2016. “*E-learning and the science of instruction: Proven guidelines for consumers and designers of multimedia learning.*” (Wiley; ISBN: 978-1-119-15866-0).
- [14] Lê Huy Hoàng, Lê Xuân Quang, 2011. *E-learning và ứng dụng trong dạy và học*. Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [15] Zaitun, Z; Rochmiyati, R & Pargito, P., 2021. Assessment Online Learning at Elementary School. *Edunesia: Journal Ilmiah Pendidikan*, 2, 3: 663-667.
- [16] Nhiều tác giả. *Bộ sách giáo khoa lớp 4,5*. Nxb Giáo dục Việt Nam.

ABSTRACT

Using software in supporting testing and assessment online for primary students

Duong Giang Thien Huong^{1*} and Nguyen Quynh Phuong

¹*Faculty of Primary Education, Hanoi National University of Education*

²*Thuy Linh Primary School, Hoang Mai District, Hanoi City*

In the context of science and technology developing so fast, especially after the Covid-19 pandemic, challenges for education such as transforming education from face-to-face to online learning, the application of software in the teaching and learning process or big data are increasingly appearing. Testing and assessment are important steps in the education process in general and primary education in particular, contributing to the assessment of training quality, influencing and adjusting to educational goals content, and teaching methods. However, in the implementation of e-learning, testing and assessment activities carried out in an online environment with supporting of utility software are also facing obstacles. The article focuses on introducing several software in building testing and assessment tools and specific examples in online learning in primary school; thereby proposing the use of software to support these activities in e-learning to meet pedagogical requirements and contribute to the formation and development of students’ competencies.

Keywords: testing and assessment online, software, online teaching, e-learning.